MACHSHEVES YECHEZKEL
TORAH OF RAV HARTMAN

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

עבודה זרה לה

עניין: לריח שמניך טובים

מהרש"א חי"א

ח"א דף לה ע"ב למה ת"ח דומה לצלוחית של פלייטון כו'. לכאורה לפי הדמיון הת"ח דומה לשמן הטוב שבצלוחית ולא ס"ל דומה לצלוחית וי"ל שדימה גוף הת"ח לצלוחית והשכל שבו שהוא כח הנשמה לשמן הטוב הדולק בו כמ"ש [ג] נר ה' נשמת אדם וקאמר שאל תסתפק להחזיק תורתך לעשק שלא ללמדה לאחרים ושתהא לתה נקרע ת"ח ולא לאחר דאדרבה קא לך השכל מהצלוחית של פלייטון כשהוא מריק שמנו לכלי אחר אף הוא ריחו נודף שהוא נתבשם בשמן שהיה בו כבר אבל אם הוא ליטו מריק שמנו נשאר הוא מכוסה ואין ריחו של צלוחית נודף כך הוא ת"ח אם הוא מריק תורתו ומלמדה לאחרים ריחו נודף ומוסיף בחכמה וכשהוא מכסה תורתו ומחזיק תורתו לעצמו אין מוסיף בחכמה: ותנא קאמר **ולא עוד אלא דברים שמכוסים ממנו מתגלים לו.** ע"י שמלמדה לאחרים כדאמרינן [ד] הרבה למדתי מרבותי ויותר מחברי ויותר מתלמידי והתוספות פירשו בענין אחר ע"ש: וקאמר **ולא עוד אלא כו'.** ע"פ מ"ש בפרק ר"ע [ה] אריב"ל בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה וכו' עד מיד כל אחד ואחד בשעה שהסכו ומסר לו דבר שנאמר לקחת מתנות וגו' ואף המלאך המות מסר לו דבר שנאמר ויתן את הקטרת וגו' והוא שאמר הכא שמי שזכה וזיכה את הרבים כמדתו של משה רבינו ע"ה זוכה גם הוא שאף דברים המכוסין ממנו מתגלין לו על ידי מלאכי השרת כמו שנתגלו למשה ואף מלאך המות נעשה אוהבו כמו למרע"ה כמ"ש: וקאמר **ולא עוד אלא שנוחל שני וכו'.** שמיני בענין זה בסמוך לו בפרקי אמות בתגרסם שזכה וזיכה את הרבים כמ"ש ואת הנפש אשר עשו בחרן ועל ידי כך נוחל הוא ותלמידיו שני עולמות גם זה מתלמודו שמריק תורתו וזיכה אותה לאחרים רמוי לנחול שני עולמות. ודריש מעלמות ג' דרשות דמלת כתיב על מות בשתי תיבות ע"כ דיש למדרש בזה עוד דרשה אחרינא ומלת כתיב עלומות בו"י אחר הע"ן ע"כ דיש למדרש בזה עוד דרשה אחרינא ומלת כתיב עלומות בו"י אחר הלמ"ד ע"כ דיש למדרש בזה עוד דרשה אחרינא וק"ל:

מהר"ל חי"א

דרש רב נחמן בר יצחק וכו'. פי' דבר זה, ת"ח שהוא מגולה דהיינו שאינו מעלים תורתו מן אחרים ונושא ונותן בתורה עם אחרים, וגם במעשים שלו עושה חסד וצדקה ושלו' בין הבריות, בזה ריחו נודף לכל אדם. וכמו זה נחשב שהוא נמצא בפעל ולא בכח כאשר ריחו נודף לכל. ולפיכך אמר שכשם שהוא מגולה בשמו ובחכמתו ובמעשים לכל העולם, כך מתגלין לו סודי התורה שאינם נגלים לכל נגלים [לו], ואמר כי יותר מזה שמלאך המות אוהב אותו, כי התורה היא למעלה ממדריגת מלאך המות. וזה כי הדבר שהוא מציאות בפעל לגמרי אין כח להעדר שהוא (מן) מלאך המות לשלוט בו. וזה שאמר שנוחל שני עולמים, הוא הטעם אשר אמרנו כי הוא מציאת בפעל כאשר ריחו נודף, והרי הוא מציאות גמור נחשב, וראוי אליו המציאות בעה"ז ובעה"ב, וזהו שנוחל שני עולמים, וכל זה כי האדם כמו זה שהוא ת"ח שנחשב מציאות בפעל לגמרי זוכה זה ויש להבין את זה.

תורת חיים

ולא עוד אלא שדברים המכוסין ממנו מתגלין לו. פירש רש"י ז"ל מעצמן בלי טורח דכיון שמלמד מתורתו לאחרים ותלמידיו מחסרין אותו לכך חכמתו ותורתו נובעת בקרבו והולך ומתגבר תמיד לידע תעלומות חכמה יותר מתלמידיו כבאר מים חיים שכל זמן שדולין ממנו תמיד הולך ומתגבר ומתמלא מעצמו מנביעתו.

חתם סופר

ולא עוד אלא דברים מכוסים ממנו מגלי' לו דיסוד"ל כיון שמכלה זמנו להבין לתלמידי' מפקיד בלימוד עלמו ואפי' דברים המגולי' מתכסי' ממנו קמ"ל אפי' המכוסי' מתגלי' לו. ואמר מלאך המות אהבו רלה לומר שרולה בזיוי' לאורך ימים ולא ירגי' לו שליטה עליו מפני שנמיתתו יתכפר עון הדור ועוד גדולי' לדיקים בניתתם יותר מחייהם ע"כ אוהבו בזיוי' לאורך ימים. ואמר שנוחל שני עולמות העה"ז והעה"ב הרגותת הוא עה"ז דעה"ב פעיעת והרגותת אפי' עה"ז נוחל וזוכה לשתי שולחנות ושנעשה דחין רוב הלדיקים זוכים לשולחן העה"ז כי הן בקדושתו לא יחמין ושמא מרוב טובה ישרון ויבעטו אחל שתי דמזכה רבים דחין חטא בא על ידו שוב נעוותים גו שלא יבעטו ע"כ זוכה לשני עולמות גם לשולחן עה"ז:

SPONSORED LZ"N
AHARON BEN YAAKOV SHALOM • LEAH BAS YITZHAK

אפיקי ים לרבי יצחק אייזק חבר

דרש **ר"נ בר רב חסדא וכו' למה ת"ח דומה וכו'** כי ת"ח הם דגי הים והם מלויתן נחש תנינא דאורייתא שהוא רע"מ, שהוא סוד הנהר היוצא מעדן עילאה והוא משקה לכל שייפין דגופא, והוא בב' תהומות כמ"ש (משלי ג כ) בדעתו תהומות נבקעו וכו' ימא עילאה ותתאה שהם עוה"ז ועוה"ב בינה ומלכות כידוע, וכשהנהר הוא משקה לאחרים אז נתוסף בו דעה מסוד ג"ר שהוא סוד שמן הטוב וכו' שמן דאבא, וכשהנהר סתום אז יחרב ויבש וכתי' הצדיק אבד וכו'. וז"ש שת"ח כשמרבין תורה לאחרים אז הוא בסוד משך הנהר דלעילא, ואז **נדמה לצלוחית של פלייטין המגולה ששמנו וריחו נודף, ואז דברים המכוסים ממנו מתגלי' לו** שהם ג"ר שעליהם נאמר (חגיגה יג ע"א) במופלא ממך וכו' ובמכוסה ממך וכו', וכולם נעשים לו אוהבים דכל שייפי גופא רחימין לי', דכל עלמין מקבלים שפעם ע"י משיכו דהאי נהר, אפי' דרגין תתאין דסט"א מקבלים התמצית, וכמו שהוא בענין ע' פרים שהקריבו ישראל בסוכות כידוע, וז"ש **שגם מהמ"ו נעשה אוהבו, ולא עוד אלא שנוחל שני עולמות עוה"ז ועוה"ב** שהם ב' תהומות הנ"ל וכמ"ש.

WHATSAPP EMAIL PODCAST TORAHANYTIME ALLDAF DAF YOMI PORTAL KOLHALASHON